

Høringsuttalelse til budsjettføring i Stortingets familie- og kulturkomité, 22. oktober 2019

Sak: Statsbudsjettet 2019, Prop. 1 S (2018-2019), utgiftskapitler 300-342

NOPA, Norsk forening for komponister og tekstforfattere, har 1100 medlemmer, og representerer de som skaper åndsverket.

NOPA er positive til at regjeringen i statsbudsjettet har foreslått en økning av kulturbudsjettet med 640 millioner kroner. Som medlemmer av Balansekunst er vi svært glade for de 1,5 millionene som gis i støtte for tiltak rettet mot likestilling og mangfold.

Kapittel 320 Norsk kulturråd, Kulturell og kreativ næring

Vi støtter regjeringens ønske om å synliggjøre kulturens næringspotensial. NOPA mener det viktigste grepet regjeringen kan ta for å bidra til verdiskaping er å ta tak i verdigap-problematikken. Dette vil sikre bærekraftige forretningsmodeller for musikkfeltet.

Verdigap

I fjor tjente den norske musikkindustrien dobbelt så mye på vinylsalg enn de gjorde på avspillinger på YouTube, ifølge IFPI¹. YouTube er per i dag verdens største musikkstrømmetjeneste. De har over én milliard månedlige brukere på verdensbasis.

Dette kan forklare hvorfor et klart flertall i EU-parlamentet valgte å inkludere den såkalte value gap-bestemmelsen i arbeidet med et nytt opphavsrettsdirektiv. I Brussel jobbes det nå på spreng for å ferdigstille det nye opphavsrettsdirektivet, og med dette artikkel 13 som skal sørge for at opphavere får betalt for innhold på YouTube og Facebook. Norske komponister og tekstforfattere må få betalt for lyttingen på plattformtjenester som er i direkte konkurranse med strømmetjenester som Spotify.

I sin innstilling til ny åndsverklov ba Stortingets familie- og kulturkomité regjeringen se på verdigap-problematikken. Det er blant annet vist til det pågående arbeidet med nytt opphavsrettsdirektiv i EU. I sin kronikk datert 25. september, spør komitémedlem Freddy Øvstegård kulturministeren hva hun skal gjøre for å følge opp arbeidet med opphavsrettsdirektivet i Brussel. Fra kulturdepartementets side har det vært stille.

Norge ligger på verdenstoppen når det gjelder digitaliseringen og streaming-mønster. Det er uholdbart at den norske musikkindustrien per dags dato tjener dobbelt så mye på salg av vinyl som på YouTube. De som skaper musikk er avhengige av klare regler som pålegger plattformtjenester som YouTube og Facebook å inngå rettfærdige lisensavtaler med opphavere.

I budsjettet legges det vekt på at «Regjeringens satsing har som formål å styrke enkeltkunstneres muligheter for økte inntekter ved at kunst- og kulturuttrykkene når et større marked og et bredere publikum.»

¹ IFPI (2018) Musikk salg første halvår 2018: Streaming fortsetter å øke og for første gang er vinyl større enn CD. URL: <http://www.ifpi.no/musikk-salg-forste-halvar-2018> [Lesedato: 16.10.2018]

Gjennomsnittlig lytter vi til musikk i 17,8 timer i uka, altså 2,5 timer hver dag, ifølge en rapport fra IFPI². Publikummet er der – nå trenger vi å se inntektene. Å lukke verdigapet ville være et viktig virkemiddel regjeringen kan bruke for å sikre at norske komponister og tekstforfattere kan få betalt for faktisk bruk av musikken de skaper.

Vi ber familie- og kulturkomiteen følge opp regjeringen i arbeidet med å tette verdigapet.

Kapittel 321 Kunstnerformål

Vi er positive til regjeringens satsning på språk og litteratur. NOPA har lenge argumentert for at språk er vår fremste kulturbærer, slik regjeringen også påpeker i sitt statsbudsjett. I forlengelse av dette har NOPA i flere år argumentert for at norske sangtekstforfattere må få sin egen kategori i Statens kunstnerstipend. Det er på høy tid at sangpoesien anerkjennes på samme nivå som de nevnte kunstnergruppene.

Vi må bevare språket, identiteten og historien som ligger i sangtekstene. Sanger på dialekt og forskjellige språk gjør nettopp dette. Det språklige mangfoldet må leve også i fremtiden.

Vi foreslår å opprette en egen kategori eller øremerkede stipendhjemler for forfattere av tekst til musikk. Kategorien må tildeles friske midler, og ikke gå på bekostning av kvoten til komponister og populærkomponister.

Post 74 Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier

Å drive radio er et kulturpolitisk ansvar. Norsk musikk er en av våre viktigste kulturelle bærebjelker. Til vår store glede støttet Stortinget forslaget og fra høsten 2017 ble det mulig å søke Medietilsynet om støtte til å fremme norsk musikk, under ordningen lokale lyd- og bildemedier. Slik ordningen er i dag, favoriserer den programmer som er lokalfokusert, noe som legger begrensninger for intensjonen i regjeringens forslag. Alle radioaktører som ønsker å skape en kanal der norsk musikk spilles bør kunne søke – for å sikre at musikken når et bredt publikum.

Vi foreslår: Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier bør gjelde for alle radiokanaler, både nasjonale, regionale og lokale radiostasjoner, og man bør tydeliggjøre begrepet "norsk musikk" for søkerne

Kapittel 337 Kompensasjon for kopiering til privat bruk

Post 70 Kompensasjon

Den lovlige og kompensasjonsberettigede kopieringen har økt betydelig fra 2005 til 2017, uten at bevilgningen har økt tilsvarende. Lovgiver har utvidet en kompensasjonsordning slik at flere verkstyper omfattes av ordningen, men Kulturdepartementet følger ikke opp med økt bevilgning. Resultatet er at den gjeldende kompensasjonen er svært lav i forhold den omfattende privatkopieringen som skjer.

Vi mener dette er høyst urimelig og ber om at budsjettpost 70 i kapittel 337 vurderes på nytt.

Kontaktperson: Francisca Aas, juridisk rådgiver

E-post: francisca@nopa.no

Telefon: 464 51 738

² IFPI (2018) Music Consumer Insight Report 2018. URL: <https://ifpi.org/downloads/Music-Consumer-Insight-Report-2018.pdf> [Lesedato: 16.10.2018]